

**Program za
celoživotno učenje**

**Preduniverzitetско obrazovanje i obrazovanje odraslih
Dr Tinde Kovač Cerović, državni sekretar**

Sadržaj prezentacije

- **Opšti podaci o Programu za celoživotno učenje**
- **Povezivanje visokog i preduniverzitetskog obrazovanja i obrazovanje odraslih**
- **Trenutni položaj Republike Srbije i perspektive**

Prioriteti razvoja obrazovanja do 2020

Strategija EU o obrazovanju i obuci do 2020. godine prepoznaje sledeće prioritete kao strateške:

- **Celoživotno učenje i mobilnost**
- **Unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja**
- **Jednakost, socijalna kohezija i građanske vrednosti**
- **Kreativnost i inovacije uključujući preduzetništvo na svim nivoima obrazovanja**

Prioriteti razvoja obrazovanja do 2020

Strategija EU o obrazovanju i obuci do 2020. godine prepoznaje sledeće prioritete kao strateške:

- **Celoživotno učenje i mobilnost**
- **Unapređenje kvaliteta i efikasnosti obrazovanja**
- **Jednakost, socijalna kohezija i građanske vrednosti**
- **Kreativnost i inovacije uključujući preduzetništvo na svim nivoima obrazovanja**

Prioriteti razvoja obrazovanja do 2020

EU 2020 SRBIJA 2010	EU 27	EU 2010 ciljevi	EU 2020 ciljevi	Srbija 2010	Srbija 2020 ciljevi
Participacija dece u predškolskom vaspitanju i obrazovanju (od 4 godine do polaska u obavezno obrazovanje)^[1]	88,6	85%	95%	46,9% ^[2]	80%
Osobe koje su rano prekinule školovanje i nisu na obuci % osoba 18-24 godina sa osnovnim obrazovanjem (ISCED 2) koje nisu uključene u obrazovanje ili obuku (a)	14,9	10%	10%	30%	<15%
% učenika sa niskim nivoom čitalačke pismenosti (Ispod Nivoa 2 na PISA skali 2009) (c)	24,1	17%	15%	32,8% čitalačka ^[3] 40,6% matematička 34,4% naučna	<25%
% osoba starosti 30-34 godine koje su završile visoko obrazovanje(d)	31%		40%	21%	30%
Doživotno učenje % odraslih od 25-64 koji učestvuju u obrazovanju i obuci (e)	9,6	12,6%	15%	n/a	n/a

Ciljevi Programa za celoživotno učenje

- **Doprinos unapređenju EU kao društva zasnovanog na znanju**
- **Promovisanje inovativnosti, interkulturalizma i evropske dimenzije u obrazovanju**
- **Unapređenje dostupnosti obrazovanja, zapošljivosti i uključivanja svih društvenih grupa u učenje tokom celog života**
- **Saradnja sa preduzećima i podsticanje preduzetničkih veština kod učenika**

Struktura Programa za celoživotno učenje pregled izdvajanja budžeta

<i>Comenius</i>	<i>Leonardo da Vinci</i>	<i>Erasmus</i>	<i>Grundtvig</i>
13%	25%	40%	4%
Transverzalni (poprečni) potprogram Učenje stranih jezika, razvoj obrazovnih politika, informacione tehnologije, podrška obrazovanju Roma i širenje dobre prakse			
<i>Jean Monnet potprogram</i>			

Osnovni podaci o Programu

- Trajanje – od 2007. do 2013. godine
- Ukupan budžet – 6.9 milijardi evra
- Države korisnice programa:

Članice EU +Norveška, Island i Lihtenštajn, Švajcarska+

NOVO:

države kandidati + ostale zemlje Zapadnog Balkana

U toku je uključivanje Republike Srbije u delove Programa kojima rukovodi Izvršna agencija EK

Važna novina – mogućnosti učestvovanja u multilateralnim projektima, mrežama i pratećim merama

Ko može da učestvuje?

- **Sve vrste obrazovnih institucija**
- **Različite institucije i organizacije koje su od značaja za stručno obrazovanje i obuke:**
 - **državni organi i lokalne samouprave,**
 - **preduzeća, privredne komore i druge sektorske organizacije,**
 - **instituti i drugi istraživački centri i**
 - **nevladine i druge organizacije.**

Saradnja sa preduniverzitetским obrazovanjem
i obrazovanje odraslih

**Komenijus, Leonardo da Vinči i
Grundvig**

Komenijus – vrste projekata i prioriteti

Multilateralni projekti:

- Razvoj škola, liderstvo i veze sa svetom rada
- Novi pristupu učenju
- Sticanje osnovnih veština i “transverzalnih ključnih kompetencija”
- Smanjenje broja onih koji rano napuštaju školu i podrška osetljivim grupama

Multilateralne mreže:

- Podrška preduzetništvu i povezivanje sa svetom rada
- Inovacije u nastavi prirodnih nauka
- Razvoj predškolske nege, vaspitanja i obrazovanja
- Razvoj inkluzivnog pristupa obrazovanju

Prateće mere – cilj: sinergija između aktivnosti i širenje informacije o drugim aktivnostima; trajanje godinu dana; aktivnosti: konferencije, seminari, promotivne kampanje, razmena iskustava...

Komenijus multilateralni projekti - model

- **Teme: uvođenje novih pristupa učenju i razvoj ključnih kompetencija**
- **Rezultati: publikacije, istraživanja o metodologiji izvođenja nastave, razvoj novih nastavnih materijala za drugi strani jezik**
- **Konzorcijum: 6 organizacija iz 6 različitih država**
- **Učesnici: univerziteti, škole, nevladine organizacije, zavodi**
- **Trajanje – dve godine**
- **Budžet – 325.000 evra**

Komenijus multilateralne mreže - model

- **Teme: razvijanje građanskih vrednosti, popularizacija nauke i razvoj preduzetništva kod učenika**
- **Rezultati: evropska platforma, nove metodologije nastave, publikacije, konferencije**
- **Konzorcijum: 7 organizacija iz 7 različitih država**
- **Učesnici: univerziteti, škole, nevladine organizacije**
- **Trajanje – tri godine**
- **Budžet – 450.000 evra**

Primer Komenijusovog multilateralnog projekta

509998-LLP-1-2010-1-GR-COMENIUS-CMP

NASTAVNI PROGRAMI KOJI PODSTIČU RANI RAZVOJ ANALITIČKOG, STRUKTURNOG I KRITIČKOG MIŠLJENJA

Koordinator:

Univerzitet u Tesaliji

Broj partnera:

5 (CZ, SE, NO, RO, GR)

Odobren budžet:

393.449 €

Trajanje projekta:

36 meseci

<http://www.cmind.org/>

Očekivani rezultati:

- *on-line* materijali,
- dizajnirani projekti i igre koji podstiču učenje i pomažu deci da identifikuju parametre nekog problema, eksperimentišu i povežu uzroke i posledice
- priručnici i obuke za nastavnike

Leonardo – vrste projekata i prioriteti

Multilateralni projekti – razvoj inovacija:

- Uvođenje Evropskog sistema prenosa bodova za srednje stručno obrazovanje i obuku i prepoznavanje ishoda učenja i kvalifikacija
- Unapređenje sistema osiguranja kvaliteta u domenu stručnog obrazovanja i obuka
- Razvoj stručnih veština u skladu sa potrebama tržišta rada – nove veštine i poslovi

Multilateralne mreže:

- Saradnja između svih aktera u domenu stručnog obrazovanja i obuka i poslovnog sektora
- Razvoj strategija za mobilnost u domenu stručnog obrazovanja i obuka

Prateće mere – cilj: sinergija između aktivnosti i širenje informacije o drugim aktivnostima; trajanje godinu dana; aktivnosti: konferencije, seminari, takmičenja, publikacije...

Leonardo – primer projekta 1

147735-LLP-1-2008-1-DE-LEONARDO-ECVET

MAJSTOR PLUS ZA MALA I SREDNJA PREDUZEĆA

Koordinator:

Nemačka federacija
kvalifikovanih zanatlija,
DE

Broj partnera:

6 (AT, FR, SI, NL, NO)

Odobren budžet:

399.464 €

Trajanje projekta:

36 meseci

Aktivnosti:

- Opis kvalifikacija kroz evropski sistem prenosa bodova za srednje stručno obrazovanje za odabrane četiri profesije (pekar, cvečar, stolar i frizer)
- Definisavanje matrice za određivanje ishoda učenja
- Studijske posete
- Uspostavljanje održivog partnerstva između uključenih institucija

Leonardo – primer projekta 2

142793-LLP-1-2008-1-DE-LEONARDO-LNW

SVI AKTERI U STRUČNOM OBRAZOVANJU IZ OBLASTI AUTOMOBILSKE INDUSTRIJE

Koordinator:

DEKRA AKADEMIE
GMBH, DE

Broj partnera:

9 (AT, LA, FR, ES, DE,
SI, IT)

Visina granta:

296,047 €

Odobren budžet:

394,729 €

Trajanje projekta:

24 meseca

Aktivnosti:

- Kreiranje baze podataka o obrazovanju i obukama iz oblasti automobilske industrije
- Generisanje pregleda metoda za obrazovanje strukovnih profila i definisanje kvalifikacija
- Nadgledanje i evaluacija pristupa u obukama vezanim za automobilski sektor na nacionalnom i evropskom nivou
- Identifikovanje primera najbolje prakse
- Uspostavljanje foruma za razmenu znanja u oblasti
- Izrada preporuka za formiranje politike vezane za oblast

Grundvig – vrste projekata i prioriteti

Multilateralni projekti:

- Usvajanje ključnih kompetencija
- Jačanje socijalne kohezije i rodne ravnopravnosti
- Učenje među generacijama: učenje kod starih osoba i učenje unutar porodice
- Obezbeđivanje kvaliteta u obrazovanju odraslih

Multilateralne mreže:

- Promovisanje socijalne kohezije
- Širenje rezultata realizovanih projekata
- Rad na usaglašavanju terminologije

Prateće mere – cilj: sinergija između aktivnosti i širenje informacije o drugim aktivnostima; trajanje godinu dana; aktivnosti: konferencije, seminari, takmičenja, publikacije...

Grundvig - primer

Kursevi obuke za osnove „finansijske pismenost“

510140-LLP-1-2010-1-PT-GRUNDTVIG-GMP

<http://www.financial-literacy.eu/cms/index.php?id=103&L=3>

- Projekat vodi Institut za računovodstvo i administraciju iz Porta, PT, a učesnici su institucije iz SI, SK, AT, IT, UK, CY, i CZ
- Očekivani rezultati: kursevi za građane koji žele da bolje upravljaju svojim budžetom i nauče nešto više o mehanizmima rada koje susreću kod finansijskih institucija; priručnik, odobren od strane svih interesnih strana i javnih institucija na maternjem jeziku svake od zemalja učesnica.
- Budžet – 395.023 evra

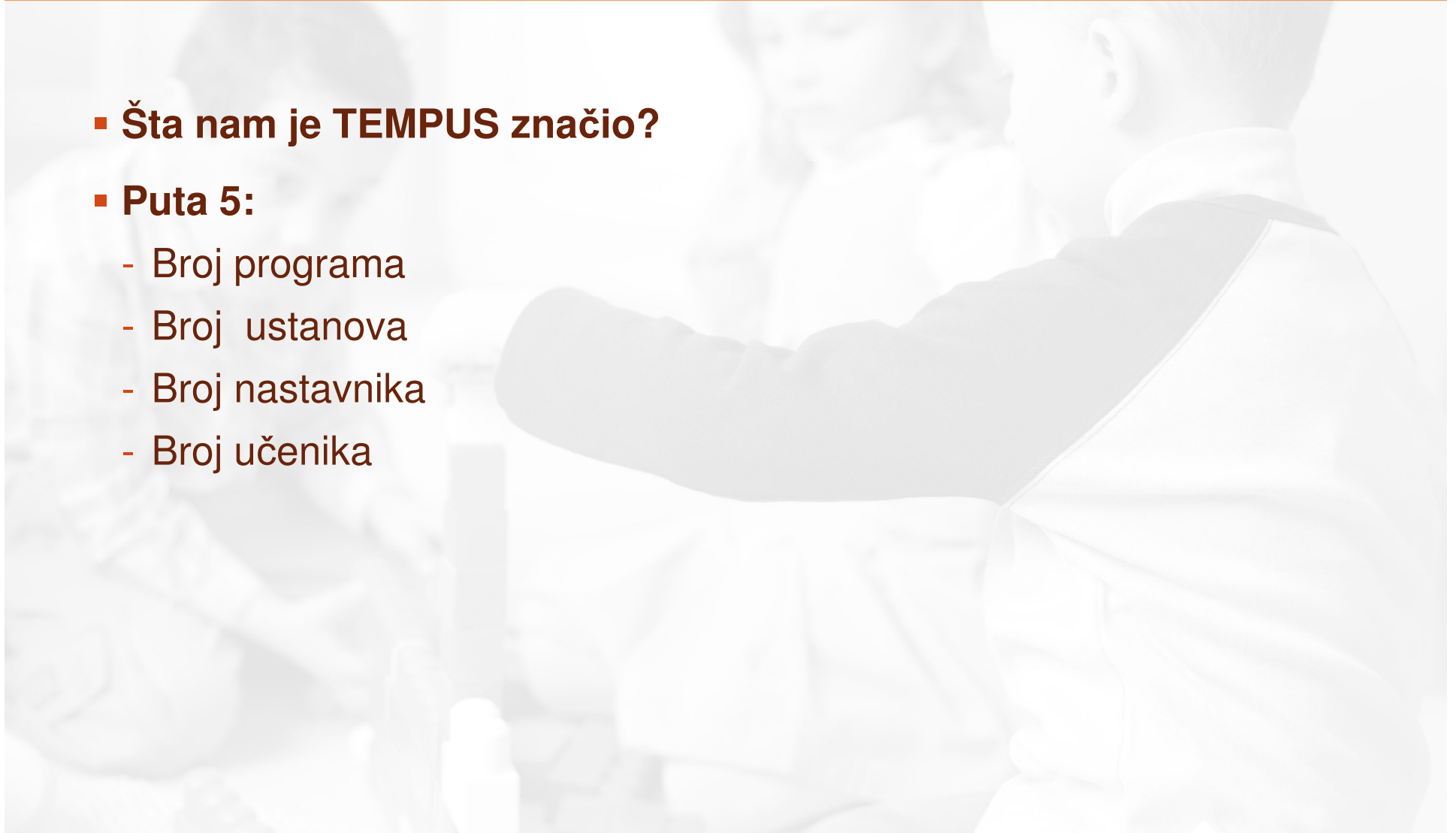
Očekuje se da bude finansirano u 2012.

- **Komenijus – 37 multilateralnih projekata, 7 mreža i 4 prateće mere – ukupno izdvajanje oko 12,5 miliona evra**
- **Leonardo da Vinči - 40 multilateralnih projekata, 7 mreža i 3 prateće mere – ukupno izdvajanje oko 18 miliona evra**
- **Grundvig - 54 multilateralnih projekata, 4 mreža i 4 prateće mere – ukupno izdvajanje oko 19 miliona evra**

NB! Stopa uspešnosti za Grundvig se kreće od 20% do 30%, za ostale potprograme do 20%.

Šta nam uključivanje u LLP donosi?

- Šta nam je TEMPUS značio?
- Puta 5:
 - Broj programa
 - Broj ustanova
 - Broj nastavnika
 - Broj učenika

Prioriteti razvoja obrazovanja do 2020

EU 2020 SRBIJA 2010	EU 27	EU 2010 ciljevi	EU 2020 ciljevi	Srbija 2010	Srbija 2020 ciljevi
Participacija dece u predškolskom vaspitanju i obrazovanju (od 4 godine do polaska u obavezno obrazovanje) ^[1]	88,6	85%	95%	46,9% ^[2]	80%
Osobe koje su rano prekinule školovanje i nisu na obuci % osoba 18-24 godina sa osnovnim obrazovanjem (ISCED 2) koje nisu uključene u obrazovanje ili obuku (a)	14,9	10%	10%	30%	<15%
% učenika sa niskim nivoom čitalačke pismenosti (Ispod Nivoa 2 na PISA skali 2009) (c)	24,1	17%	15%	32,8% čitalačka ^[3] 40,6% matematička 34,4% naučna	<25%
% osoba starosti 30-34 godine koje su završile visoko obrazovanje(d)	31%		40%	21%	30%
Doživotno učenje % odraslih od 25-64 koji učestvuju u obrazovanju i obuci (e)	9,6	12,6%	15%	n/a	n/a

Dodatne informacije

- **Konkursi za Komenijus, Leonardo i Grundvig su otvoreni do 2. februara 2012. godine**
- **Direktorat za obrazovanje i kulturu**
http://ec.europa.eu/education/lifelong-learningprogramme/doc78_en.htm
- **Izvršna agencija EK** http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.php
- **Tempus kancelarija u Srbiji**
<http://www.tempus.ac.rs/sr/ostali-programi-i-stipendije/program-za-celozivotno-ucenje/>

Hvala Vam na pažnji

Ministarstvo prosvete i nauke

Dr Tinde Kovač Cerović, državni sekretar

tkovacs@mpn.gov.rs

